

ಎಂ.ಎಸ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾವ್ (1948) ಶನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ವಿಮರ್ಶಕ ಮತ್ತು ಅನುಷಾಸನಕಾರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಲೀಜ್ ಮತ್ತು ಹಂಪಿಯ ಕನ್ನಡ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ. 'ಕೈನ್‌ಕ್ರಿ ಕಾಲೀಜ್' ಕನ್ನಡ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಡಿ. ಶ್ರೀವಿಜಾನರಾಜು ಅವರ ಜೊಗಿಗೆದ್ದ ಕನ್ನಡ ಅನೇಕ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತವರು. ನೂರಾರು ಲೇಖಕರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚಿಂತನೆ ಚರ್ಚಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದು ದಶಕಗಳಿಂದ ಭಾಗಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಹಂಪಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಂಯೋಜಕ ಮತ್ತು ಸಂಪಾದಕ. 'ವಿಶ್ವಾಷಣೆ', 'ನಿಲುವು', 'ಪ್ರಗತಿಶೀಲತೆ', 'ಹಾಡೆ ಹಾದಿಯ ತೋರಿತು', 'ತರುತಳಿದೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿ', 'ನಮಸ್ಕಾರ', 'ಸಂಗತೆ', 'ಚರ್ಚವರ್ತಿಯ ಬಟ್ಟಿಗಳು', 'ಕಣ್ಣ ಹಿನ್ನಿಗಳ ಕಾಣಿಕೆ', 'ನೀರಿಗಿ ಮೂಡಿದ ಆಕಾರ' ಮತ್ತು 'ನಿಜವು ತೋರಿದಲ್ಲ' ಪ್ರಮುಖ ವಿಮರ್ಶಾ ಸಂಕಲನಗಳು. 'ಇರುವೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಕರ್ತೆಗಳು', 'ಮಂಜಿನ ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ', 'ಮಂಜು ಮಣಿ ವರ್ಣನ', 'ಕವ್ಯ ಕರ್ತಿತೆ', 'ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕಿನ ಬೆಳಕು' ಮತ್ತು 'ಹೀಗೋ' ಕೆಲವು ಅನುಷಾಸನ ಕೃತಿಗಳು. 'ಶಿತಮಾನದ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ' ಕನ್ನಡದ ವಿಮರ್ಶಾ ಲೇಖನಗಳ ಅವರೂವದ ಸಂಪಾದನೆ. 'ಜನ ಗಣ ಮನ' ಚರ್ಚಿತ ಪ್ರಾಣ ಕೆಂಪನ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಸಕ ಬಹುಮಾನ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯೋಳ್ಯಾಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಅಂಬಿಕಾತನಯುದ್ದಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಎಲ್. ಬಸವರಾಜು ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಡಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರು. ಪ್ರಸ್ತುತ, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನಿರ್ಯಾಪಮಾ ಜೊಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಾನ.

ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ 'ಬಾಳ್ಜೀಯೇ ಬೆಳಕು' ಇರಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಗಳಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪುವ ಮನಸ್ಸಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದಂತೆಯೇ ಬೇರೆ ಕೆಲವನ್ನು ಧಿಕರಿಸುವ, ಪ್ರಸ್ತಿಪುವ ಮನಸ್ಸಿಯನ್ನು ನಮ್ಮೆಳಗೆ ರೂಪಿಸಿದವು. ಜೀವನದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಂಡ್ರೆ ರಸೆಲ್, ಟಾಲೋಸಾಯ್, ಅಕ್ಕಪ್ಪಾದೇವಿ, ಕುವಂಪು, ಬೇಂದ್ರೆ, ಡಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ಲಂಕೆಶ್, ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಇವರಲ್ಲಿರ ಬರಹಗಳು ಕೂಡ ನನ್ನ ಮೋಡುವ ಕ್ರಮಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿವೆ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನವಗಣಿಸಿದ್ದೆನಂದರೆ, ಹೇಳುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮಣೀಯಲ್ಲ ಇರುವುದಕ್ಕೂ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇಲ್ಲವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ವ್ಯಾತಾಸ ಇದೆ. ಇದು ಸರಿ, ಇದು ಮಾತ್ರ ಸರಿ, ಇದೇ ಸರಿ ಅನ್ನವುದಕ್ಕೂ ಇದೂ ಸರಿ ಇರಬಹುದು, ಬೇರೆ ಸಾದ್ರೇಗಳೂ ಇರಬಹುದು ಅನ್ನವ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯಾತಾಸವಿದೆ. ನನ್ನದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೂ ಅನ್ನವನ್ನು ಒಗ್ಗೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಯನ್ನು ನಾನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ಅದರೆ ಅನ್ನದ ಕುರಿತು ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದೆ ಇರಲಾರೆ. ಅನ್ನವನ್ನು ಒಗ್ಗೊಳ್ಳುವುದು ಅಂತಲ್ಲ, ಅನ್ನವನ್ನೂ ಗೌರವಿಸುವುದು. 'ಹೆಚ್ಚೋ ದ ಸಿನೋ, ನಾಟೋ ದ ಸಿನ್ನರ್' ಎಂಬ ಮನಸ್ಸಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನನ್ನ ಭಾವಕೊಳೆದಲ್ಲಿದೆ.

ಅಕ್ಕಿಮಿಸ್ಟೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಯ್ಯಿಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆತ ಅಥವಾ ಆಕೆ ತಾನು ನಂಬಿದ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಬಧ್ಧರಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ.